

JRTR

JOURNAL OF RECREATION AND TOURISM RESEARCH
ISSN: 2148-5321

KÜLTÜREL DUYARLILIĞIN TURİZMİN GELİŞİMİNİ DESTEKLEME TUTUMU ÜZERİNE ETKİSİ: ESKİŞEHİR ÖRNEĞİ

THE EFFECT OF CULTURAL SENSITIVITY ON THE ATTITUDE TO SUPPORT TOURISM DEVELOPMENT

Mert ÜNAL^a Cüneyt TOKMAK^b

Özet

Araştırmanın amacı yerel halkın kültürel duyarlılığın turizmin gelişimini destekleme tutumu üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Aynı zamanda yerel halkın kültürel duyarlılığını ölçerek onların farklı kültürlerle olan bakış açısını anlamak ve turizmin gelişimini destekleme düzeylerini belirlemek hedeflenmiştir. Araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma problemini açıklığa kavuşturmak için veriler anket tekniği ile toplanmıştır. Verilerin analizinde; aritmetik ortalama, regresyon analizi, t testi ve varyans analizi kullanılmıştır. Araştırmada, yerel halkın kültürel duyarlılığı ve turizmin gelişimini destekleme tutumunun yüksek düzeyde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda, yerel halkın kültürel duyarlılığının turizmin gelişimini destekleme tutumu üzerinde düşük düzeyde anlamlı bir etkisi bulunmuştur. Yerel halkın kültürel duyarlılıkları ile eğitim düzeylerinin ve turizmin gelişimini destekleme tutumları ile yaş, cinsiyet, medeni durum ve çalışma durumlarının arasında farklılıkların olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Halk, Kültürel Duyarlılık, Turizmin Gelişimini Destekleme Tutumu

Abstract

The aim of the research is to reveal the effect of cultural sensitivity of the local people on the attitude of supporting the development of tourism. At the same time, by measuring the cultural sensitivity of the local people, it aimed to reveal their perspectives on different cultures and to determine the level of support for the development of tourism. The research adopted the correlational survey model, one of the quantitative research methods. In order to answer the research problem, the data were collected through a questionnaire. Arithmetic mean, regression analysis, t test and analysis of variance were used in the analysis of data. The research has found that the cultural sensitivity of the local people and their attitude to support the development of tourism are at a high level. The research revealed that the cultural sensitivity of the local people has a low-level significant effect on the attitude of supporting tourism development. It was determined that there are differences between the cultural sensitivities of the local people, their education levels and their attitudes to support the development of tourism, and their age, gender, marital status and working status.

Keywords: Local People, Cultural Sensitivity, Attitude to Support of Tourism Development

Makele Geliş Tarihi: 03.10.2022 Makale Kabul Tarihi: 16.12.2022

Sorumlu Yazar (Corresponding Author): Mert Ünal (unalmert021@gmail.com)

^a Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir/Türkiye (unalmert021@gmail.com), ORCID:

0000-0003-0138-968X

^b Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Eskişehir/Türkiye (ctokmak@ogu.edu.tr) ORCID: 0000-0003-1377-3531

*Bu çalışma Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

DOI: 10.5281/zenodo.7494844

1. Giriş

Toplumları farklılaştıran en önemli özelliklerden birisi kültürdür. Kültürel ortaklık ya da kültürel farklılık, toplumlar arası ilişkilerde ön plana çıkan odak noktalarındandır. Özellikle farklılıkların belirginleştiği toplumsal ilişkilerde problemler artabilmektedir. Bundan dolayı kültürel duyarlılık kavramı bu problemlerin en az seviyeye inmesinde yararlanılabilecek önemli karşılaştırma araçlarından birisidir.

Kültürel duyarlılığın öneminin bilinmesine rağmen, bu konuyla ilgili çalışmaların ifadesi noktasında nadir olduğu görülmektedir (Uşak, 2021). Turizm yapısı itibariyle yerel halk-turist etkileşiminin yoğun olduğu bir sektördür (Ap, 1992). Aynı zamanda turizm faaliyetine katılan turistler bölgede yaşayan toplumun bilgi, kültür ve deneyim gibi özelliklerini de merak edebilmektedir (Hofstede & Hofstede, 2005). Yerel halkın kendini kolaylıkla ifade etmesi için farklı kültürlerle karşı duyarlı olması gerekmektedir (Kartari, 2016). Farklı kültürlerdeki bireylerin kendilerine özgü inanç, düşünüş, değer ve tutum gibi davranışları vardır (Tezcan, 2015). Kültürel duyarlılığı olan bireyler diğer bireylere karşı empati, olumlu duygular besleme, önyargısız olma ve saygı gösterme gibi yaklaşımlar göstermektedir. Farklı kültürlerin bir araya gelmesi kültürün değişim süreçlerini doğurabilmektedir (Kartari, 2016). Bu durum farklı kültürler içerisinde bulunan turistlerle etkileşime geçen yerel halkı olumlu veya olumsuz yönde etkilemektedir (Ap, 1992).

İki farklı kültürün iletişimi bazı durumlarda deneyimlerini paylaşmasına ve kişilerin kendilerini geliştirmelerine olanak sağlarken; diğer durumlarda kültürlerdeki farklılıkların çatışmalara sebebiyet vermesine ve olumsuz sonuçlar doğmasına neden olmaktadır. Aynı zamanda yerel halkın farklı kültürden insanları gözlemlemesi ve iletişime geçmesi, diğer kültürün bazı özelliklerinin kendisinde bulunmadığı farkındalığını oluşturabilmektedir (Avcıkurt, 2020). Kültürlerarası iletişim, farklı kültürlerin bir araya gelerek etkileşimleri sonucunda kurduğu iletişimi ifade eder. Bu etkileşim ortamlarında bireyler iletişimleri sonucunda doğrudan kendilerini ve dolaylı olarak çevrelerini etkileyebilmektedir (Chen & Stroasta, 1996). Bireyler etkileşimde bulunurken farklı kültürlerle karşı tutum sergilemekte ve diğer kültürü tanımak için duyarlı olmaya çalışmaktadır. Bu davranış yerel halkın sağlıklı bir iletişim kurmasına da yardımcı olmaktadır (Avcıkurt, 2020).

Farklı kültürlerle etkileşimi olumlu düzeyde olan yerel halk, turizm faaliyetleri

konusunda daha duyarlı olabilmekte ve turizmle ilgili olumlu duygular geliştirebilmektedir. Yerel halkın turizm faaliyetlerini desteklemesi farkındalık oluşturabilecekken, olumsuz tavır sergilediği durumlar da bulunabilmektedir (Boğan & Sarıışık, 2016; Ünal, 2020). Turizm faaliyetlerinin sosyal, ekonomik ve çevresel etkileri olumsuz algılandığında, yerel halkın turizm faaliyetlerin karşı olumsuz tavırlar sergilemesi kuvvetle muhtemeldir. Turizm faaliyetleri; yerel halkın ekonomik anlamda refahının artması, altyapı hizmetlerinin gelişmesi ve farklı kültürleri tanınması gibi olumlu etkileriyle örneklendirilebilir (Mesci & Dönmez, 2016). Taşıma kapasitesinin maksimum seviyeyi aşması, doğal çevrenin bozulması ve turistik bölgenin gelişmesiyle birlikte yerel halkın yaşam koşullarının zorlaşması gibi olumsuz etkiler de görülmektedir (Boğan & Sarıışık, 2016). Bu noktadan hareketle ‘‘yerel halkın yaşam koşullarının iyi olması ve turistlerle olumlu etkileşimler içinde bulunması, turistlerin üzerinde iyi izlenimler oluşmasına yardımcı olmaktadır’’ (Aktaş, 2019). Turizm faaliyetlerinin uluslararası niteliğinin olması ve turizmin olumlu etkilerinin bulunması kültürel duyarlılığın önemini ortaya koymaktadır (Avcıkurt, 2020). Yerel halkla turistler arasındaki ilişkiyi güçlendirmek, bölgedeki turizm faaliyetlerini geliştirmek adına önemli bir rehber niteliğindedir (Tosun, 2002). Yerel halkın mevcut turizm faaliyet alanının kültürünü yansıtmaya ve tanıtımına beraber bulunduğu bölgenin reklamını yapması, turistler açısından olumlu imaj oluşmasına fayda sağlamaktadır (Akova, 2006). Yerel halkın turistlere karşı tutum ve davranış düzeylerinin belirlenmesi konunun anlaşılması bakımından önemlidir (Avcıkurt, 2020). Bu tutumları anlamaya yardımcı olacak önemli değişkenlerden bir tanesi de yerel halkın kültürel duyarlılık düzeyidir.

Turistik alanlarda yaşayan yerel halk farklı kültürlerden etkilenen bir yapıya sahiptir. Eskişehir farklı kültürlerden turist kabul eden turizm potansiyeli yüksek bir bölgedir. Ziyaretçilerin çok farklı bölgelerden geliyor olması, yerel halkın kültürlerarası etkileşimini arttırmaktadır. Diğer taraftan turizm deneyimi edinen yerel halk, farklı kültürlerle etkileşimi sonucunda turizmin gelişimini desteklemekte veya desteklememektedir. Tüm bu nedenler doğrultusunda bu araştırmanın ana problemini ‘‘Yerel halkın kültürlerarası duyarlılığının turizmin gelişimini destekleme tutumu üzerinde etkisi ne düzeydedir?’’ sorusu oluşturmaktadır. Bu probleme dayalı olarak Eskişehir halkının kültürel duyarlılığı, turizmin gelişimini destekleme tutumu ölçülmeye çalışılmıştır. Ayrıca kültürel duyarlılık ve turizmin gelişimini destekleme tutumu

değişkenlerinin cinsiyet, yaş, medeni durum, çalışma durumu, eğitim düzeyi ve ikamet süresi bakımından farklılık gösterip göstermediği sorularına açıklık getirmeye gayret gösterilmiştir.

1.1. Kültürel Duyarlılık

Kültür toplumların, yaşayış, sanat ve düşünüş gibi birçok özelliğini bizlere yansıtan ve bu özelliklerin oluşmasına katkı sağlayan maddi ve manevi izlerin tümüdür (Diker & Deniz, 2017). Kültürel duyarlılık ise farklı kültürlere olan bireysel hassasiyete vurgu yapan bir kavramdır. Kültürlerarası duyarlılık diye de adlandırılabilir. Bu çalışmada ifade kolaylığı nedeni ile kültürlerarası duyarlılık kavramı yerine kültürel duyarlılık kavramı tercih edilmiştir.

Toplumlar birbirini ve kültürlerini tanımadıkları ve iletişime geçemedikleri sürece korku ve düşmanlık yaşayabilirler (Tokmak, 2015). Kültürel duyarlılığın var olabilmesi için farklı kültürlerin bir araya gelmesini sağlayacak olayların olması ve farklı kültürlerin iletişime geçebilmesi gerekmektedir. Bu sayede korku ve düşmanlıklar azalabilir. Kültürlerarası iletişim sözlü, sözsüz ve yazılı iletişim teknikleri aracılığıyla farklı kültürlerin birbirleriyle girdiği etkileşim sürecini içermektedir (Kara & Tunçbilek, 2018). Kültürlerarası iletişimde bireylerin verimli etkileşim sağlaması için yeterli olması beklenmektedir. İletişim yeterliliği, iletişim sürecindeki katılımcıların birbirlerine karşı etkileşimin amacına ulaşmak için mevcut durumlar kapsamında en doğru davranış biçimini seçme eğilimidir (Wiemann, 1997'den akt. Kartari ,2016). Bireyin farklı kültürlere karşı diğer kültürü anlama, uygun iletişim yöntemlerini kullanma ve çevre koşullarını gözetme yoluyla (Chairsraeko & Speece, 2004; Thyne, Lawson & Todd, 2006) iletişim yeterliliği geliştirilebilir. İletişimi yeterliliği yüksek olan bireylerin farklı kültürlerdeki bireylerle etkileşimlerinde daha az yanlış anlaşıldığı ve kolay iletişim kurduğu görülmektedir (Monthienvichienchai, Bhibulmhanuwat, Kasemusk & Speece, 2002; İlbuğa, 2010). Kültürlerarası iletişim yeterliliği ise farklı bir kültüre karşı, tarafları anlayarak etkili ve uygun iletişim kurmayı ifade etmektedir (Chen & Stroasta, 1996).

Kültürlerarası iletişim yeterliliğinin duygusal süreci olarak bilinen kültürlerarası duyarlılık kavramı, farklı kültürlere karşı bireyin olumlu duygular besleme, kültürlerini anlama ve saygı davranışlarını içermektedir. Kültürlerarası duyarlılığın bilişsel ve davranışsal süreçle yakından bağlantılı olduğu tespit edilmiştir. Kültürel bakımdan farklı bireylerle iletişim sırasında olumlu duygular geliştirmek etkileşimi kolaylaştırmaktadır

(Chen & Stroasta, 1998). Kültürel duyarlılık etkileşim öncesi, sırasında veya sonrasında farklı kültüre karşı olumlu duygular barındırmayı ve planlamayı içselleştirir (Kartari, 2016). Kültürel duyarlılığı olan bireyler, farklı kültürlerdeki bireylere ve farklılıklara karşı duyarlı olarak olumlu duygular geliştirmektedir. Kültürel duyarlılık, kişileri en uygun davranışı gösterme eğilimine teşvik etmekte ve kişiler üzerinde olumlu duygular oluşmasına katkı sağlamaktadır. (Chen & Stratosta, 1998).

Kültürel duyarlılık farklı toplumlardaki kişilerin diğer toplumlardaki kişilerce deneyimlerinin anlaşılır olması ve farklılıklara duyarlı olmasına vurgu yapmaktadır (Özdemir, 2019). Aynı zamanda kişilerin diğer kültürlerle iletişim kurma sürecinde olumlu kanı oluşturmaları ve kültürlerin farklılıklarına saygı duymaları gerekliliğini ifade etmektedir (Eğinli, 2011). Kültürel duyarlılık kavramı; öz-saygı, önyargısız olma, açık fikirlilik ve sosyal rahatlık unsurlarını barındırmaktadır (Chen & Stroasta, 1998). Dolayısıyla kültürel duyarlılık sahibi olan bireyin açık fikirliliği, özsaygısı, önyargısız davranışı, sosyal rahatlığı ve empati yeteneğinin gelişmiş olması gerekmektedir (Kartari, 2016). Kültürel duyarlılığı olan bireyler kendini değerlendirmekte, diğer bireylere karşı olumlu düşünceler geliştirmekte ve etkili iletişim kanalları kurmak için çalışmaktadır (Chen & Stroasta 1998).

Kültürel duyarlılık, bireylerin farklılıklarını gözlemleyerek özelliklerini ayırt etmek olarak tanımlanmaktadır (Hammer, Bennet & Wiseman, 2003). Kültürlerarası duyarlı davranış sergileyen bireyler, buldukları ortamlarda daha fazla kabul görmekte ve kendini kolaylıkla ifade edebilmektedir (Üstün, 2011). Dolayısıyla bu bireyler farklı kültürlerle iletişiminde diğer kültürün görüş ve fikirlerini anlamayı, değerlendirmeyi ve bu doğrultuda etkileşimi sürdürmeyi amaçlamaktadır. Aynı zamanda etkileşimlerinde yargılayıcı yaklaşımdan ziyade diğer bireyin farklı yaklaşımından hoşnut olup, öğrenim sağlamaya çalışmaktadır (Kartari, 2016).

1.2. Turizmin Gelişimini Destekleme Tutumu

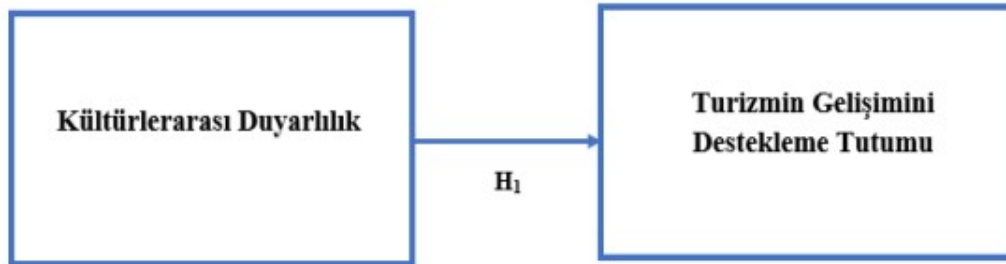
Bölgelerdeki turizm faaliyetlerinin gelişmesine en çok katkı sağlayan paydaşın yerel halk olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Çünkü yerel halk bölgenin kültürünü yansıtmakta, turistik ürünlerini korumakta ve bölgenin kalkınmasına katkı sağlamaktadır. Bu husus yerel halkın turizmden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenmesi ve etkilemesi ile ilgilidir. Turizm hareketleri ile ortaya çıkan olumlu ve olumsuz etkileri ekonomik, sosyal, çevresel ve fiziksel olarak sınıflanabilmek mümkündür (Brunt & Courtney, 1999; Türker

& Türker, 2014). Turizm ortaya çıkardığı bu etkilerin yerel halk tarafından algılanış biçimi, onların turizme olan desteğini biçimlendirmektedir. Yerel halk turizmin gelişimini destekleyebilmekte veya aksine turizm paydaşlarına karşı düşmanca bir tavır sergileyebilmektedir (Boğan & Sarıışık, 2016). Bu durum yerel halkın turizm paydaşları ile etkin ve planlı çalışması gerekliliğini ortaya koymaktadır (Akova, 2006). Birçok farklı araştırmacı turizmin gelişimi ile ilgili araştırmalar yapmıştır (Gürsoy & Rutherford, 2004). Bu araştırmalar, turizmin gelişiminin olumlu veya olumsuz yönlerini incelemiştir (Avcıkurt, 2020). Aynı zamanda bu araştırmalar turizmin gelişiminin toplumsal, çevresel ve ekonomik etkisi üzerine yoğunlaşmaktadır. Turizmin başarılı şekilde gelişim sağlaması için yerel halk önemli bir etkidir (Easterling, 2005). Dolayısıyla yerel halkın bilinç düzeyi, turizme ve turiste karşı farkındalığı büyük önem taşımaktadır (Saufi, O'Brien & Wilkins, 2004).

2. Yöntem

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmış (Kothari, 2004) ve veriler anket aracılığı ile toplanmıştır. Anket çalışması, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 13.07.2021 tarihinde gerekli izin alınarak yürütülmüştür. Araştırmada kültürlerarası duyarlılık bağımsız değişken ve turizmin gelişimini destekleme tutumu bağımlı değişken olarak belirlenmiştir. Araştırmanın ana ve alt amaçları bulunmaktadır. Araştırmada, ana amaç olarak kültürlerarası duyarlılık ve turizmin gelişimini destekleme tutumu boyutlarının ilişkisi, alt amaçlar olarak da katılımcıların demografik özellikleri incelenmiştir. Buna göre ana hipotez yerel halkın kültürlerarası duyarlılıkları ve turizmin gelişimini destekleme tutumu ve araştırma hipotezleri alt hipotezler olarak demografik özellikler oluşturulmuştur.

H₁: Kültürlerarası duyarlılığın turizmin gelişimini destekleme tutumu üzerinde etkisi vardır.

Şekil 1. Araştırma Modeli

H₂: Yerel halkın kültürlerarası duyarlılıkları demografik özelliklere göre farklılık göstermektedir.

H_{2a}: Yerel halkın kültürlerarası duyarlılıkları cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

H_{2b}: Yerel halkın kültürlerarası duyarlılıkları medeni durumuna göre farklılık göstermektedir.

H_{2c}: Yerel halkın kültürlerarası duyarlılıkları çalışma durumuna göre farklılık göstermektedir.

H_{2d}: Yerel halkın kültürlerarası duyarlılıkları eğitim düzeyine göre farklılık göstermektedir.

H_{2e}: Yerel halkın kültürlerarası duyarlılıkları yaşa göre farklılık göstermektedir.

H_{2f}: Yerel halkın kültürlerarası duyarlılıkları ikamet süresine göre farklılık göstermektedir.

H₃: Yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu demografik özelliklere göre farklılık göstermektedir.

H_{3a}: Yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

H_{3b}: Yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu medeni durumuna göre farklılık göstermektedir.

H_{3c}: Yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu çalışma durumuna göre farklılık göstermektedir.

H_{3d}: Yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu eğitim düzeyine göre farklılık göstermektedir.

H_{3e}: Yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu yaşa göre farklılık göstermektedir.

H_{3f}: Yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu ikamet süresine göre farklılık göstermektedir.

Araştırmanın evrenini Eskişehir ilinde yaşayan yerel halk oluşturmaktadır. Eskişehir'in nüfusu 898.368'dir (<https://www.nufusu.com>, 2022). Örneklem sayısını belirleme yöntemlerinde belirtilen ve 100.000-1.000.000 sayılarında da kullanılan 384 katılımcı miktarı, evreni temsil etmesi bakımından uygun bulunmuştur (Lorcu, 2020). Araştırma, 13 Temmuz 2021 ile 13 Mayıs 2022 arasında Eskişehir'de yaşayan 390 kişi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar kolayda örnekleme yöntemi ile seçilmiştir.

Araştırmada anket formu içerisinde demografik ve kişisel özellikler olmak üzere 7 soru bulunmaktadır. Aynı zamanda, Chen & Stroasta (2000) tarafından geliştirilen ve Üstün (2011) tarafından 5 boyutlu ve 24 soru ifadeli olarak Türkçe'ye çevrilen kültürlerarası duyarlılık ölçeği ve Látková & Vogt (2012) tarafından geliştirilen ve Buzlukçu (2020) tarafından 6 ifade şeklinde uyarlanan turizmin gelişimini destekleme tutumu ölçeği bulunmaktadır. Bu ölçeklerdeki ifadelerin derecelendirmesinde, beşli Likert tipi derecelendirme tercih edilmiştir. Bu derecelendirme, 1. Katılmıyorum, 2. Az Katılıyorum 3. Orta Derecede Katılıyorum 4. Çok Katılıyorum, 5. Tamamen Katılıyorum şeklinde gerçekleştirilmiştir.

Kültürlerarası duyarlılık ölçeğinin Cronbach's Alpha katsayısı .859 ve turizmin gelişimini destekleme tutumunun Cronbach's Alpha katsayısı .889 olarak hesaplanmıştır. Cronbach's Alpha değerlerinin $.81 \leq a \leq 1$ arası olması ölçeğinin yüksek güvenilirliğinin olduğunu göstermektedir (Kozak, 2018). Araştırmada faktör analizi uygulanmış ve ölçeğin alt boyutlarının tutarlı bir şekilde dağılmadığı görülmüştür. Üstün (2011) yayınladığı çalışmada faktör analizi uygulamış ve ölçeğin alt boyutlarının benzer şekilde tutarlı dağılmadığını ifade etmiştir. Ölçeğin alt boyutları itibarı ile kıyaslama yapılmadığından Çam'ın (2021) yaptığı gibi ölçek tek faktörlü olarak ele alınmıştır. Araştırmada, 2 faktör temel alınarak doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve analiz sonucunda Kaiser Meyer Olkin değeri .869 çıkmıştır. Sonrasında verilerin normallik dağılımını incelemek için Kolmogorov- Smirnov testi uygulanmıştır. Bu testin sonucunda kültürlerarası duyarlılık ve turizmin gelişimini destekleme tutumu ölçeklerinin Skewness ve Kurtosis değerleri incelenmiştir. Bu incelemeye göre; her iki değer $\pm 1,500$ aralığında olması nedeni ile parametrik testler için uygun olduğu (Tabachnick & Fidell, 2013) kanaatine varılmıştır.

3. Bulgular

Araştırmanın bulgularında yerel halkın demografik özelliklerine ve hipotez testlerine yer verilmiştir. Elde edilen veriler; tanımlayıcı istatistikler, regresyon, t-testi, ve tek yönlü varyans analizleri ile analiz edilmiştir. Araştırmaya katılan yerel halkın demografik özelliklerine göre bulgular Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişkenler	Gruplar	Sayı	Yüzde
	İlk Öğretim	19	4,9

Eğitim	Lise	118	30,3
	Ön Lisans	47	12,1
	Lisans	163	41,8
	Lisansüstü	43	11,0
Cinsiyet	Kadın	204	52,3
	Erkek	186	47,7
Medeni Durum	Bekar	293	75,1
	Evli	97	24,9
Yaş	18-25	166	42,6
	26-35	116	29,7
	36-45	48	12,3
	46-55	30	7,7
	56 ve üstü	30	7,7
İkamet Süresi	1 yıldan az	41	10,5
	1-3 yıl	50	12,8
	4-7 yıl	59	15,1
	8-11 yıl	39	10,0
	12 yıl ve üstü	201	51,5
Çalışma Durumu	Turizm Sektörü	36	9,2
	Turizm Sektörü Dışı	354	90,8
	Toplam	390	100,0

Tablo 1'e göre lise ve lisans derecesinde eğitime sahip olanların yüksek oranda olduğu görülmektedir (%72,1). Yerel halkın cinsiyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, 204'ü (%52,3) kadın ve 186'sı (%47,7) erkeklerden oluşmaktadır. Ayrıca medeni durumu ise 97'si (%24,9) evli ve 293'ü (%75,1) bekâr olan bireyler olduğu tespit edilmiştir. Yerel halkın 166'sı (%42,6) 18-25, 116'sı (%29,7) 26-35, 48'i (%12,3) 36- 45 ,30'u (%7,7) 46-55, 30'u (%7,7) 56 ve üstü yaş aralıklarında bireyler olduğu bulgusuna ulaşılmaktadır. 12 yıl ve üstü yaşayan yerel halkın daha fazla ankete katılım sağladığı görülmektedir (%51,5). Ayrıca katılımcıların çoğunluğunu turizm sektörü dışında çalışanlar oluşturmaktadır (%90,8).

Tablo 2. Kültürlerarası Duyarlılığa İlişkin İstatistikler

İfadeler	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
1.Farklı kültürlerden insanlarla iletişim kurmaktan zevk	4,4026	,93737

alırım.		
*2.Bence, diğer kültürlerin insanları dar görüşlüdür.	4,3051	1,05466
3. Farklı kültürlerden insanlarla iletişim kurma konusunda kendimden oldukça eminim.	3,7846	1,11994
*4. Farklı kültürlerden insanların önünde konuşmak bana çok zor gelir.	3,8128	1,20340
5.Farklı kültürlerden insanlarla iletişim kurarken söze nasıl başlayacağımı daima bilirim.	3,5256	1,16200
6. Farklı kültürlerden insanlarla iletişim kurarken istediğim kadar sosyal olabilirim.	3,7179	1,13484
*7.Farklı kültürlerden insanlarla vakit geçirmekten hoşlanmıyorum.	3,9282	1,37176
8.Farklı kültürlerden insanların değerlerine saygı duyarım.	4,4974	,85067
*9.Farklı kültürlerden insanlarla iletişim kurarken çabuk gerilirim.	4,0179	1,08374
10.Farklı kültürlerden insanlarla iletişim içindeyken kendime güvenirim.	3,9385	1,02979
11.Kültürleri farklı akranlarım hakkında bir izlenim oluşturmadan önce bekleme eğiliminde olurum.	3,6615	1,12156
*12. Farklı kültürlerden insanlarla birlikteyken sık sık cesaretim kırılır.	4,2359	1,02450
13.Farklı kültürlerden insanlara karşı açık görüşlüyümdür.	4,2538	,97246
14.Farklı kültürlerden insanlarla iletişim kurarken çok iyi gözlem yaparım.	4,1846	,91924
*15.Farklı kültürlerden insanlarla iletişim kurarken sıklıkla kendimi işe yaramaz hissedirim.	4,4559	1,00237
16.Farklı kültürlerden insanların davranış biçimlerine saygı duyarım.	4,4051	,91543
17.Farklı kültürlerden insanlarla iletişim kurarken mümkün olduğu kadar çok bilgi edinmeye çalışırım.	4,3872	,89634
*18. Farklı kültürlerden insanların fikirlerini kabul etmem.	4,4487	,98638
19. Etkileşimimiz sırasında akranımın, ifade etmek istediği konuya duyarlıyım.	4,1872	,98489
*20.Bence, benim kültürüm diğer kültürlerden daha iyidir.	3,3256	1,38077
21.Etkileşimimiz sırasında kültürel olarak farklı akranıma sık sık olumlu tepkiler veririm.	3,8154	1,00731
*22.Kültürel olarak farklı insanlarla uğraşmak zorunda kalacağım durumlardan kaçınırım.	3,9205	1,23211
23.Kültürel olarak farklı akranıma, sözlerimle ve hareketlerimle	3,9692	1,04848

onu anladığımı veya anlamadığımı sık sık belli ederim.		
24.Kültürel olarak farklı olduğum akranımla aramdaki farklılıklardan zevk alırım.	4,0256	1,05351

*Bu ifadeler ters kodlanmıştır.

Tablo 2’de Kültürel duyarlılıkla ilgili ifadelerin ortalamaları ve standart sapma sonuçları verilmiştir. Bu kapsamda anketin kültürlerarası duyarlılık ifadelerinin ortalamasının 4,0518 düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Sonuçlar, yerel halkın yüksek düzeyde kültürel duyarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda yerel halkın ‘‘farklı kültürlerden insanlarla iletişim kurmaktan zevk alırım (4,4026), farklı kültürlerden insanların değerlerine saygı duyarım (4,4974) ve farklı kültürlerden insanların davranış biçimlerine saygı duyarım (4,4051)’’ şeklinde ortaya konan ifadelere yüksek düzeyde katıldıkları görülmüştür. Ters kodlanan ifadelerden ise ‘‘farklı kültürlerden insanların fikirlerini kabul etmem (4,4559) ve farklı kültürlerden insanlarla iletişim kurarken sıklıkla kendimi işe yaramaz hissederim (4,4487)’’ ifadelerine katılım düşük düzeyde gerçekleşmiştir. Bu durum yerel halkın farklı kültürden bireylerle etkileşimden memnuniyet duyduğunu ve diğer kültüre karşı anlayışlı davranışlar sergilediğini göstermektedir. Ancak yerel halkın ‘‘farklı kültürlerden insanlarla iletişim kurarken söze nasıl başlayacağımı daima bilirim (3,5526), kültürleri farklı akranlarım hakkında bir izlenim oluşturmadan önce bekleme eğiliminde olurum (3,6615) ve farklı kültürlerden insanlarla iletişim kurarken istediğim kadar sosyal olabilirim (3,7179)’’ ifadelerinin ortalamasının diğer ifadelerin ortalamasından düşük olduğu görülmektedir. Bu durum yerel halkın anlama, değerlendirme ve kendini ifade etme eğiliminin daha az yeterli olduğunu göstermektedir.

Tablo 3. Turizmin Gelişimini Destekleme Tutumu Ölçeğine İlişkin İstatistikler

İfadeler	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
25. Eskişehir'in kalkınmasında turizm önemli bir kaynak olabilir.	4,4846	,87144
26. Eskişehir'e daha fazla turist çekmeye çalışmalıyız.	4,5464	,89379
27. Eskişehir'deki turizm yatırımları artarak devam etmelidir.	4,5590	,77914

28. Eskişehir’de turizmin daha fazla gelişmesi için çaba sarf edilmelidir.	4,5590	,77914
29. Eskişehir'deki turizm gelişimini destekliyorum.	4,6795	,66676
30. Turizm, toplumumuzun önemli bir parçası olmaya devam etmelidir.	4,7077	,67773

Turizmin gelişimini destekleme tutumu ifadelerinin 4.5893 düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Sonuçlar, yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumunun çok yüksek düzeyde desteklediğini göstermektedir. Aynı zamanda yerel halkın “Eskişehir'deki turizm gelişimini destekliyorum. (4.6795) ve turizm, toplumumuzun önemli bir parçası olmaya devam etmelidir (4.7077)” tutumlarının yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum yerel halkın turizmin gelişimini desteklediğini ve turizmi hayatlarının önemli bir parçası olarak gördüklerini gösterebilmektedir.

Tablo 4. Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart Sapma	R	R ²	t	P
Constant	3,096	,246	,293	0,086	12,601	,000
Kültürlerarası Duyarlılık	,363	,060			6,040	,000

Yerel halkın kültürlerarası duyarlılığının turizmin gelişimini destekleme tutumu üzerinde etkisi olup olmadığını belirlemek için Regresyon analizi uygulanmıştır. Tablo 4’e göre [R=,293, R²=0,086, <0,05] değerleri tespit edilmiştir. Bu bağlamda kültürlerarası duyarlılığın turizmin gelişimini destekleme tutumu üzerinde düşük düzeyde olumlu bir etkisi bulunmuştur. Dolayısıyla H₁ hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 3. Kültürlerarası Duyarlılığın Demografik Özelliklere Göre Farklılık Testleri

Demografik Özellikler	Gruplar	$\bar{x}$	s.s	F/t	P
Eğitim	İlk Öğretim	3,8124	,82253	3,659	,006
	Lise	3,9403	,52152		
	Ön Lisans	4,1175	,59971		
	Lisans	4,1190	,43993		
	Lisansüstü	4,1375	,44551		
Cinsiyet	Kadın	4,0752	.45987	,935	,355
	Erkek	4,0262	.57365		
Medeni Durum	Bekar	4,0764	.51367	1,635	,103
	Evli	3,9776	.52325		
Yaş	18-25	4,0825	,48426	,390	,816
	26-35	4,0356	,53853		

	36-45	4,0245	,54118		
	46-55	4,0681	,55535		
	56 ve üstü	3,9725	,55297		
İkamet Süresi	1 yıldan az	4,1262	,08148	,446	,716
	1-3 yıl	4,0661	,05731		
	4-7 yıl	4,0737	,06421		
	8-11 yıl	4,0836	,08998		
	12 yıl ve üstü	4,0205	,03815		
Çalışma Durumu	Turizm Sektörü	3,9432	.10318	-1,324	,186
	Turizm Sektörü Dışı	4,0629	.02686		

*0,05 düzeyinde anlamlı farklılık

Yerel halkın kültürel duyarlılıklarının demografik özelliklere göre farklılık olup olmadığı araştırılmış, yalnızca eğitim bazında farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle yerel halkın eğitim düzeyi yükseldikçe kültürlerarası duyarlılıkları da arttığı görülmektedir.

Tablo 4. Turizmin Gelişimini Destekleme Tutumunun Demografik Özelliklere Göre Farklılık Testleri

Demografik Özellikler	Gruplar	$\bar{x}$	s.s	F/t	P
Eğitim	İlk Öğretim	4,3860	,82972	2,214	,067
	Lise	4,4477	,67751		
	Ön Lisans	4,6525	,62923		
	Lisans	4,6229	,59260		
	Lisansüstü	4,6512	,59741		
Cinsiyet	Kadın	4,6479	,03840	2,566	,011
	Erkek	4,4803	,05281		
Medeni Durum	Bekar	4,5279	,03750	-2,184	,030
	Evli	4,6890	,06354		
Yaş	18-25	4,4649	,66813	2,412	,049
	26-35	4,6006	,63241		
	36-45	4,6806	,50392		
	46-55	4,6222	,58711		
	56 ve üstü	4,7778	,70212		
İkamet Süresi	1 yıldan az	4,5000	,60093	,432	,786
	1-3 yıl	4,5333	,59571		
	4-7 yıl	4,5113	,65131		
	8-11 yıl	4,5812	,68063		

	12 yıl ve üstü	4,6045	,65203		
Çalışma Durumu	Turizm Sektörü	4,7290	,07546	2,106	,040
	Turizm Sektörü Dışı	4,5518	,03483		

*0,05 düzeyinde anlamlı farklılık

Yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu ile demografik özellikleri arasındaki farklılıkların incelendiği kıyaslamalara göre, yerel halkın eğitim ve ikamet süresinde anlamlı bir fark bulunamamıştır. Ancak yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu ile medeni durum, cinsiyet, yaş ve çalışma durumunda anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Turizmin ekonomik etkilerinin yanı sıra toplumsal ve çevresel etkileri de vardır. Turizm araştırmalarında genel olarak ekonomik etkilerinden bahsedilmesine rağmen bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesi gerekmektedir. İletişime dayalı bir sektör olması sebebiyle turizmin toplumsal etkileri oldukça önem taşımaktadır. Turizmin olumlu veya olumsuz toplumsal etkilerinden en çok yerel halk etkilenmektedir. Bu nedenle bu etkilerden alınan faydayı artırarak olumsuz etkileri en aza indirmek gerekmektedir.

Yerel halk ile turist arasındaki iletişimin turizm faaliyetleri bağlamında olumlu veya olumsuz etkileri vardır. Yerel halkın turistlerle olumlu iletişimleri turizm endüstrisini, gelişmesini olumlu yönde değiştirebilmektedir. Bu durum yerel halkın kültürlerarası iletişim ve duyarlılık özelliklerine göre, turizmi geliştirici etkiler yaratabilmektedir. Dolayısıyla yerel halkla turistler arasındaki ilişkiyi güçlendirmek, bölgedeki turizm faaliyetlerini geliştirmek adına önemli bir rehber niteliğindedir.

Tablo 5. Araştırma Hipotezleri ve Sonuçları

No	Hipotez	Sonuç
H₁	Kültürlerarası duyarlılığın turizmin gelişimini destekleme tutumu üzerinde etkisi vardır.	Desteklendi
H₂	Yerel halkın kültürlerarası duyarlılıkları demografik özelliklere göre farklılık göstermektedir.	Kısmen Desteklendi
H_{2a}	Yerel halkın kültürlerarası duyarlılıkları cinsiyete göre farklılık göstermektedir.	Desteklenmedi
H_{2b}	Yerel halkın kültürlerarası duyarlılıkları medeni durumuna göre	Desteklenmedi

	farklılık göstermektedir.	
H_{2c}	Yerel halkın kültürlerarası duyarlılıkları çalışma durumuna göre farklılık göstermektedir.	Desteklenmedi
H_{2d}	Yerel halkın kültürlerarası duyarlılıkları eğitim düzeyine göre farklılık göstermektedir.	Desteklendi
H_{2e}	Yerel halkın kültürlerarası duyarlılıkları yaşa göre farklılık göstermektedir.	Desteklenmedi
H_{2f}	Yerel halkın kültürlerarası duyarlılıkları ikamet süresine göre farklılık göstermektedir.	Desteklenmedi
H₃	Yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu demografik özelliklere göre farklılık göstermektedir.	Kısmen Desteklendi
H_{3a}	Yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu cinsiyete göre farklılık göstermektedir.	Desteklendi
H_{3b}	Yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu medeni durumuna göre farklılık göstermektedir.	Desteklendi
H_{3c}	Yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu çalışma durumuna göre farklılık göstermektedir.	Desteklendi
H_{3d}	Yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu eğitim düzeyine göre farklılık göstermektedir.	Desteklenmedi
H_{3e}	Yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu yaşa göre farklılık göstermektedir.	Desteklendi
H_{3f}	Yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu ikamet süresine göre farklılık göstermektedir.	Desteklenmedi

4.Sonuç ve Öneriler

Turizm farklı kültürlerden bireyleri bir araya getiren ekonomik, çevresel ve toplumsal etkileri bulunan bir sektördür. Turizmin ekonomik etkileri toplumsal ve çevresel etkilerinden daha fazla araştırılmaktadır. Bunun nedeni bir toplumun turizme ilgi göstermesinde en önemli unsurun ekonomi olmasıdır. Ancak turizm sadece ekonomik etkileri olan bir süreç değil, toplumsal, fiziksel ve çevresel etkileri de bulunan bir yapıya sahiptir. Bölgede yaşayan yerel halk turizmin ekonomik, toplumsal ve çevresel etkilerinden olumlu veya olumsuz anlamda etkilenmektedir. Bu etkiler yerel halkın

turizmin gelişimi ile ilgili tutumlarının oluşmasına sebep olmaktadır. Kültürlerarası iletişimde yerel halkın; değerleri, normları düşünceleri, rolleri, toplumsal senaryoları, gelenek ve görenekleri değişkenlik gösterebilmektedir. Ayrıca yerel halkın farklı kültürlerle karşılaşması ön yargı, kalıp yargı ve belirsizlik ortamı yaratabilmektedir. Bu durumsa yerel halk-turist etkileşimi olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Yerel halkın farklı kültürlerle duyarlı olması hoş görü ortamının gelişmesine, farklı kültürleri tanımaya ve saygılı göstermesine katkı sağlamaktadır. Bu durum yerel halk-turist etkileşimini geliştirmekte ve olumlu duygular oluşturmaktadır. Bölgedeki turizm faaliyetlerinin gelişmesinde ve olumlu imajın oluşmasında en önemli rol yerel halktır. Çünkü yerel halkın turizme olan desteği turizm faaliyetlerinin devamlılığı ile ilişkilidir. Dolayısıyla turizmin getirdiği olumsuz etkiler en aza indirilerek olumlu etkilerden alınan fayda artırılmalıdır. Bu durum yerel halkın turizme olan katılımına, kültürel duyarlılığına ve turizmin gelişimini destekleme tutumuna fayda sağlayacaktır.

Araştırmanın temel amacı, yerel halkın kültürel duyarlılıkları ile turizmin gelişimini destekleme tutumlarını değerlendirmek ve yerel halkın kültürel duyarlılığının turizmin gelişimine katkısı üzerinde bir etkisinin olup olmadığını incelemektir. Bu amaç doğrultusunda Eskişehir ilinde yaşayan yerel halk üzerinden veri toplanmıştır. Veri analizine göre kültürlerarası duyarlılıkları yüksek ve turizmin gelişimini destekleme tutumunun çok yüksek olduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda araştırmada yapılan regresyon analizine göre, yerel halkın kültürlerarası duyarlılığının turizmin gelişimini destekleme tutumu üzerinde düşük düzeyde olumlu bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Turizmin gelişimini destekleme tutumlarının çok yüksek olmasının sebebi, turizmin toplumsal yaşamda önemli bir rolünün olması ve turizmin faydalı bir sektör olarak algılanmasından kaynaklandığı ifade edilebilir. Turizm faaliyetlerinin uluslararası niteliğinin olması da yerel halkın farklı kültürlerle duyarlı olması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Araştırmada yerel halkın farklı kültürlerle olan iletişimde anlama, değerlendirme ve kendini ifade etme tutumlarının ortalamasının diğer ifadelerle göre düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu hususta yerel halkın iletişimde özgüvenini arttıracak eğitim çalışmaları yapılabilir.

Turizmin gelişimini destekleme tutumunu ölçmek adına yapılan benzer çalışmalardan biri olan Seçilmiş ve Kılıç'ın (2018) Eskişehir ilinde yaptığı çalışmanın sonucuna göre; yerel halkın turizmin etkilerini olumlu algıladığı ve turizmin devam etmesi düşüncesi var

olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırmanın sonuçları da benzer şekilde Eskişehir halkının turizmin gelişimini desteklediği kanısına uygundur. Uşak (2021) turistlerin kültürlerarası duyarlılığının davranışsal niyet ile ilişkisini incelemiştir. Bu araştırma sonuçlarına göre, kültürel duyarlılık ile davranışsal niyet arasında anlamlı bir ilişki bulmuştur. Ayrıca 10 kez ve üzeri seyahat eden turistlerin, turistik bölgeyi daha fazla tavsiye etme ve tekrar ziyaret etme niyetinin olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla kültürel duyarlılığın yüksek olması turizm için bu çalışmada olduğu gibi olumlu bir durumdur denilebilir.

Yerel halkın kültürel duyarlılıklarının demografik özelliklere göre farklılık sonuçları incelendiğinde, kültürel duyarlılıkları ile eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yaş, cinsiyet, medeni durum, ikâmet süresi gibi değişkenlerde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Tezcan'ın (2020) yaptığı çalışmada da benzer şekilde yaş, cinsiyet ve medeni durum bakımından kültürel duyarlılık düzeylerinde anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Yerel halkın eğitim düzeyinde ortaya çıkan kültürel duyarlılıklarındaki farkın kaynağının anlaşılması için çoklu karşılaştırma yapılmıştır. Lise düzeyinde eğitim alan yerel halk ile lisans düzeyinde eğitim alan yerel halk arasında anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, yerel halkın eğitim seviyesi arttıkça kültürlerarası duyarlılıklarının da yükseldiğini göstermektedir. Bu sonuçtan yola çıkarak; yerel halkın eğitim seviyesi yükseldikçe turist yerel halk iletişiminin güçleneceğini varsaymak yanlış olmayacaktır.

Yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu ile demografik özellikleri arasındaki farklılıkların incelendiği kıyaslamalara göre, turizmin gelişimini destekleme tutumu ile medeni durum, cinsiyet, yaş ve çalışma durumunda anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kadınların erkeklere göre daha fazla turizmin gelişimini desteklediği tespit edilmiştir. Ayrıca evli olan yerel halkın bekâr olan yerel halka göre daha fazla turizmin gelişimini desteklediği görülmüştür. Turizm sektöründe çalışan bireylerin çalışmayanlara göre turizmin gelişimini daha fazla desteklediği belirlenmiştir. Yerel halkın turizmin gelişimini destekleme tutumu ile yaşı arasında anlamlı bir fark tespit edilmesi için çoklu karşılaştırma yapılmıştır. Buna göre, 18-25 yaş ve 56 ve üzeri yaş arasında anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, yaşları ileri düzeyde olan yerel halkın turizmin gelişimini daha fazla benimsediklerini ve destekleme eğiliminde olduklarını göstermiştir. Yukarıda belirtilen sonuçlara dayalı olarak araştırmacılara ve yerel halka dönük öneriler sunulmuştur:

- Farklı disiplinlerde kültürlerarası duyarlılık ile ilgili çalışmalar yapılabilir.
- Alternatif turizm türleri ile kültürlerarası duyarlılık çalışmaları yürütülebilir.
- Kültürlerarası duyarlılıkla ilgili çalışmalar nitel araştırma yöntemlerini kullanılarak uygulanabilir.
- Kültürlerarası duyarlılık çalışmaları farklı bölgelerde uygulanabilir.
- Yerel halkla turistlerin kolaylıkla iletişim kurabileceği ve beraber vakit geçireceği mekanlar (turistik aktiviteler, rekreasyon alanları ve dinlenme tesisleri) tasarlanabilir.
- Turizm planlamaları düzenlenirken, turizmin olumsuz etkilerinden alınan zarar en aza indirilerek olumlu etkilerinden alınan faydalar artırılabilir.

Kaynakça

- Akova, O. (2006). Yerel Halkın Turizmin Etkilerini Algılamalarına ve Tutumlarına Yönelik Bir Araştırma, *Akademik İncelemeler Dergisi*, 2(1), 1-34
- Ap, J. (1992). Residents' Perceptions on Tourism İmpacts. *Annals of Tourism Research*. 19(4), 665-690.
- Avcıkurt, C. (2020). Turizm Sosyolojisi (6.Baskı), Detay Yayınları, Ankara.
- Boğan, B. & Sarışık, M. (2016). Yerel Halkın Turizm Faaliyetine Yönelik Görüş ve Algılamalarının Belirlenmesi Üzerine Alanya'da Bir Araştırma, *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12, 325-342.
- Buzlukçu, C. (2020). Yerel Halkın Yer Kimliği, Topluluğa Bağlılığı, Sürdürülebilir Turizm Tutumu, Turizmin Gelişimini Destekleme Tutumu ve Yaşam Memnuniyet İlişkisi. Doktora Tezi. Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı.
- Brunt, P. & Courtney P. (1999). Host perceptions of sociocultural impacts. *Annals of Tourism Research*, 26(3),493-515.
- Çam, E. (2021). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Kültürlerarası Duyarlılıklarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Niğde:T.C. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilgiler Anabilim Dalı.
- Chairsrakeo, S. & Speece, M. (2004). Culture, İntercultural Communication Competence and Sales Negotiation: a Qualitative Research Approach. *Journal of Business İndustrial Marketin*, 19 (4), 267-282.

- Chen, G. (1997). A Review of the Concept of Intercultural Sensitivity. California: Sage Publications Human Communication, 1(1), 1-16.
- Chen, G. & Starosta, W. J. (1996). Intercultural Communication Competence: A Synthesis. Brant B. Burleson (Ed.), Communication Yearbook. California: Sage Publications. 19, 353-383.
- Chen, G. & Starosta, W. J. (1998). A review of the concept of intercultural awareness. Human Communication, 2, 27-54.
- Chen, G. M. & Starosta, W. J. (2000). The development and validation of the intercultural sensitivity scale. Human Communication, 3, 2000, 1-15
- Diker, O. & Deniz, T. (2017). Coğrafya ve Tarih Perspektifinden Somut Kültürel Miras ve Türkiye (2. Baskı). Ankara. Pegem.
- Eğinli, A. T. (2011). Kültürlerarası yeterliliğin kazanılmasında kültürel farklılık eğitimlerinin önemi. Öneri Dergisi, 9(35), 215-27.
- Easterling, D. S. (2005). The Residents' Perspective in Tourism Research: A Review and Synthesis. J. Travel Tour. Mark, 17, 45–62.
- Gürsoy, D. & Rutherford, D. G. (2004). Host Attitudes Toward Tourism An Improved Structural Model. Annals of Tourism Research, 31(3), 495-516.
- Hammer, M. R., Bennet, M. J. & Wiseman, R. (2003). Measuring intercultural sensitivity: The intercultural development inventory. International Journal of Intercultural Relations, 27, 421- 443.
- Hofstede, G. & Hofstede, G. J. (2005). Cultures and Organizations, Software of the Mind, Intercultural Cooperation and its Importance for Survival, McGraw-Hill, New York.
- İlbuğa U. E. (2010). Çokkültürlülük, ulus-ötesilik ve kültürlerarası iletişim yeterliliği. Çankaya University Journal of Humanities and Social Sciences, 7 (1), 163- 180.
- Kara Ş. E. & Tunçbilek, M. A. A. (2018). Kültürlerarası iletişim bağlamında yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkçeye ve Türk kültürüne bakışı. İnönü Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 3 (1), 37- 52.
- Kartarı, A. (2016). Kültür, Farklılık ve İletişim: Kültürlerarası İletişimin Kavramsal Dayanakları. İletişim Yayınları, İstanbul.
- Kothari, J. R. (2004). Research methodology, methods and techniques. New Delhi:New Age International Pub.

- Kozak, M. (2018). *Bilimsel Araştırma Yayım ve Tasarım Teknikleri* (2. Baskı)., Detay Yayıncılık.
- Lorcu, F. (2020). *Örneklerle Veri Analizi SPSS Uygulamalı* (2. Baskı)., Detay Yayıncılık.
- Mesci, M. & Dönmez, G. (2016). Turizmin Bölgesel Kalkınma ve Yerel Halk Üzerindeki Etkisi: Mudurnu Örneği. *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16, (2), 21-50.
- Monthienvichienchai, C., Bhibulbhanuwat, S., Kasemusk, C. & Speece, M. (2002). Cultural Awareness, Communication Apprehension, and Communication Competence: a case Study of Saint John's International School. *The international Journal of Educational Management*, 16(6), 288-296.
- Nüfusu. (2022). Eskişehir Nüfusu, (Çevrimiçi) Erişim Adresi: <https://www.nufusu.com/il/eskisehir-nufusu>
- Özdemir, K. (2019). Kültürel zekânın kültürlerarası duyarlılık üzerindeki etkisi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı.
- Saufi, A., O'Brien, D. & Wilkins, H. (2014). Inhibitors to host community participation in sustainable tourism development in developing countries. *Journal of Sustainable Tourism*, 22 (5), 801-820.
- Seçilmiş, C. & Kılıç, İ. (2018). Turistik Destinasyonlarda Yerel Halk ve Turist Gözünden Taşıma Kapasitesinin Değerlendirilmesi: Eskişehir Örneği. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 15 (3), 506-522.
- Tabachnick, B. G. & Fidell. L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics*. (6. Baskı). Pearson, Boston.
- Tezcan, M. (2015). *Sosyolojiye Giriş* (8. Baskı). Anı Yayıncılık.
- Tezcan, A. E. (2020). *Turistlerinin Kültürlerarası Duyarlılık ve Etnomerkezcilik Düzeylerinin Belirlenmesi*. Yüksek lisans tezi. Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Thyne, M., Lawson, R. & Todd, S. (2006). The Use of Conjoint Analysis to Asses the Impact of The Cross- Cultural Exchange Between Hosts and Guests. *Tourism Management*, 27 (2006), 201-213.
- Tokmak, C. (2015). Social Tourism and Intercultural Interaction, C. Avcıkurt, M. S. Dinu, N. Hacıoğlu, R. Efe & A. Soykan (Ed.), *Tourism, Environment and Sustainability içinde* (s. 138-146), Sofia: ST. Kliment Ohridski University Press.

- Tosun, C. (2002). Host Perceptions of Impacts A Comparative Tourism Study. *Annals of Tourism Research*, 29(1), 231-253
- Türker, G. & Türker, A. (2014). Yerel Halkın Turizm Etkilerini Algılama Düzeyi Turizm Desteğini Nasıl Etkiler: Dalyan Destinasyon Örneği. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 81-98.
- Uşak, C. E. (2021). Hüzün Turizmi Kapsamında Turistlerin Kültürlerarası Duyarlılık Gelişimlerinin Davranış Niyetine Etkisi: Gelibolu Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı.
- Üstün, E. (2011). Öğretmen Adaylarının Kültürlerarası Duyarlılık ve Etnik merkezcilik Düzeylerini Etkileyen Etmenler [Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ünal, A. (2020). Destinasyonda Yaşayan Yerel Halkın Turistler Hakkındaki Algılarının Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma: Göbeklitepe Örneği. *Journal of Yasar University*.

Etik Kurul İzni

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 13.07.2021 tarihinde gerekli izin alınarak çalışma yürütülmüştür.

Katkı Oranı Beyanı

1.Yazar: %50

2.Yazar: %50

Çıkar Çatışması Beyanı

Makalenin yazarları arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.